

Dzisiaj podzielimy sobie zagadnienia na dwie części:

1. Czas teraźniejszy (Presente de Indicativo; czasowniki regularne)
2. Czasy przeszłe (Pretérito Perfecto, Imperfecto e Indefinido)

1. CZAS TERAŻNIEJSZY

Każdy czasownik w języku hiszpańskim ma swoją grupę koniugacji. Oznacza to, że może kończyć się tylko na -AR, -ER i -IR

GRUPA I: czasowniki zakończone na -AR

cant**ar** (śpiewać)

bail**ar**(tańczyć)

habl**ar** (mówić)

GRUPA II: czasowniki zakończone na -ER

bebe**r** (pić)

come**r** (jeść)

lee**r** (czytać)

GRUPA III: czasowniki zakończone na -IR

vivi**r** (żyć)

abri**r** (otwierać)

escribi**r** (pisać)

Odmiana czasowników regularnych:

	- AR	-ER	-IR
yo	- O	- O	- O
tú	- AS	- ES	- ES
él/ella/usted	- A	- E	- E
nosotros/-as	- AMOS	- EMOS	- IMOS
vosotros/-as	- ÁIS	- ÉIS	- ÍS
ellos/ellas/ustedes	- AN	- EN	- EN

UŻYWAMY:

- 1) kiedy mówimy o faktach, rzeczach niezmiennych, lub kiedy podajemy jakąś informację (funkcjonuje tak jak czas teraźniejszy w języku polskim)
- 2) kiedy mówimy o naszych nawykach, lub takich czynnościach, które się powtarzają
- 3) kiedy wykonujemy czynność w danym momencie
(UWAGA: do tego punktu bardziej będzie pasowała konstrukcja ESTAR + GERUNDIO)
- 4) kiedy udzielamy komuś informacji
- 5) kiedy chcemy powiedzieć o zaplanowanej w przyszłości czynności
- 6) w niektórych wypadkach kiedy chcemy odnieść się do czynności w czasie przeszłym

2. CZASY PRZESZŁE

Czasy przeszłe możemy podzielić na

- czasy proste: (P. Indefinido i P. Imperfecto)
- czasy złożone: (P. Perfecto i P. Pluscuamperfecto)

PRETÉRITO PERFECTO (compuesto; złożony)

- ten czas jest jak związek; zawsze musi iść w parze, dlatego przybiera formę:

VERBO HABER + PARTICIPIO

HE

HAS

HA

- ADO (-ar)

HEMOS

- IDO (-er, -ir)

HABÉIS

HAN

Czasowniki zakończone na -AR będą przyjmowały końcówkę
-ADO np. bailar → bail**ado**

Czasowniki zakończone na -ER, -IR będą przyjmowały
końcówkę -IDO np. comer → com**ido**, vivir → viv**ido**

Przykłady:

He viajado mucho. (Dużo podróżowałam)

Uwaga:

Czasami chcemy wcisnąć w miejsce participio (-ado, -ido)
gerundio (-ando, -iendo) i tego NIE WOLNO nam zrobić
He ~~vijando~~ mucho.

LISTA CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH

abrir	abierto
decir	dicho
devolver	devuelto (to jest to samo co volver, z tym że dodajemy "de-")
escribir	escrito
hacer	hecho
poner	puesto
romper	roto
ver	visto
volver	vuelto

UŻYWAMY:

1. Gdy nie mówimy "kiedy" coś się wydarzyło, lub kiedy coś wydarzyło się w bardzo bliskiej przeszłości.

Ha venido mi amiga (Przyszła moja przyjaciółka)

UWAGA: każdy inaczej odczuwa czas, co to znaczy. Jest maj i założmy, że w kwietniu byłam w Argentynie, minął miesiąc, tak? Tak! Zatem mogę powiedzieć:

He estado en Argentina en abril (Byłam w maju w Argentynie) - to zdanie będzie oznaczać, że ja wciąż w jakiś sposób przeżywam tą podróż. Natomiast,

Estuve en Argentina en abril (Byłam w maju w Argentynie) - będzie oznaczać, że było, minęło i już chętnie poleciałbym gdzieś indziej, albo tam wróciła ;))

2. Kiedy mówimy o naszym **doświadczeniu** (zarówno takim które przeżyliśmy jak i takim o którym nie mamy zielonego pojęcia)

He trabajado en un restaurante en Mallorca (Pracowałam w restauracji na Majorce)

Nunca he viajado a Japón (Nigdy nie byłam w Japonii) - to zdanie również pokazuje nam, że nie byliśmy tam nigdy i kiedy wypowiadamy to zdanie wciąż tam nie jesteśmy

3. Za każdym razem kiedy widzimy lub chcemy wypowiedzieć te wyrazy:

MARCADORES TEMPORALES:

- **hoy**
- **esta** mañana, tarde, noche
- **este** fin de semana, mes, verano
- **ya**
- **todavía**
- **vez**
- **últimamente**
- **en los últimos días ...**
- **hasta ahora**
- **nunca**

PRETÉRITO INDEFINIDO

- ten czas jest jak związek, który się skończył i już nigdy nie wróci; ¡CIAO!

Nie wchodzimy dwa razy do tej samej rzeki ;)

FORMA

-AR

yo	- é
tú	- aste
él / ella / usted	- ó
nosotros/-as	- amos
vosotros/-as	- asteis
ellos / ellas / ustedes	- aron

-ER / -IR

yo	- í
tú	- íste
él / ella / usted	- ió
nosotros/-as	- imos
vosotros/-as	- isteis
ellos / ellas / ustedes	- ieron

Uważajcie na akcentowanie:

Co innego będzie oznaczać

- habló

a co innego hablo (czas teraźniejszy; yo hablo español)

UŻYWAMY:

1. Gdy coś się zakończyło

Comí y salí de casa (Zjadłam i wyszłam z domu) - czynność się rozpoczęła i zakończyła, bo ja zjadłam i wyszłam, a nie jadłam i wychodziłam.

2. Kiedy opisujemy wydarzenia jedno po drugim

Empecé los estudios en 2012 y los terminé tres años después (Rozpoczęłam studia w 2012 roku i skończyłam je 3 lata później)

3. Za każdym razem kiedy widzimy lub chcemy wypowiedzieć te wyrazy:

MARCADORES TEMPORALES

- **ayer**
- **en mayo**
- **pasado** (np. el año pasado)
- **anoche**
- **anteayer**
- **en 1991**
- **la última semana, vez ...**
- **el otro día**
- **aquel año**
- **aquella vez**

PRETÉRITO IMPERFECTO

- najprościej mówiąc jest to czas niedokonany

FORMA

-AR

yo	- aba
tú	- abas
él / ella / usted	- aba
nosotros/-as	- ábamos
vosotros/-as	- abais
ellos / ellas / ustedes	- aban

-ER / -IR

yo	- ía
tú	- ías
él / ella / usted	- ía
nosotros/-as	- íamos
vosotros/-as	- íais
ellos / ellas / ustedes	- ían

I teraz bardzo się ucieszycie, ponieważ są tylko 3 czasowniki nieregularne. YEEEEY!

LISTA CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH

IR (iść)

yo	iba
tú	ibas
él / ella / usted	iba
nosotros/-as	íbamos
vosotros/-as	ibais
ellos / ellas / ustedes	iban

SER (być)

yo	era
tú	eras
él / ella / usted	era
nosotros/-as	éramos
vosotros/-as	erais
ellos / ellas / ustedes	eran

VER (widzieć)

yo	veía
tú	veías
él / ella / usted	veía
nosotros/-as	veíamos
vosotros/-as	veíais
ellos / ellas / ustedes	veían

UŻYWAMY:

1. Gdy chcemy coś opisać

Mi profesor de español era muy simpático y guapo. (Mój nauczyciel hiszpańskiego był miły i ładny) - opisujemy jaki był mężczyzna, który uczył mnie hiszpańskiego. Opisy również mogą dotyczyć zwierząt lub rzeczy.

En la fiesta mi hermana bailaba y cantaba (Na imprezie moja siorka tańczyła i śpiewała)

2. Gdy opisujemy czynności, które lubiły (lub też nie :p) się powtarzać

Cuando era niña no me gustaba hablar con los chicos (Kiedy byłam dzieckiem nie lubiałam rozmawiać z chłopakami)

3. Kiedy opisujemy czynność niedokonaną

Veía una película en Netflix cuando alguien me llamó por teléfono (Oglądałam film na Netflixie kiedy nagle ktoś zadzwonił)

Oczywiście tych rzeczy związanych z używaniem czasów przeszłych jest znacznie więcej, ale tyle Wam na ten moment wystarczy :)

ACTIVIDADES:

Actividad 1: Uzupełnij zdania odpowiednią formą czasowników w czasie teraźniejszym:

1. (leer, yo) No _____ muchos libros.
2. (tener, nosotros) En la casa _____ muchas plantas.
3. (vivir) Sus padres _____ en España.
4. (bailar) ¿Por qué María no quiere _____ contigo?
5. (comer, vosotras) ¿Qué _____ ?

Actividad 2: Wstaw prawidłową odpowiedź:

1. En septiembre _____ con tu madre.
a. hablé
b. ha hablado
2. ¿Ya _____ todo?
a. comiste
b. has comido
3. Ayer _____ una aspirina.
a. tomó
b. ha tomado
4. Nunca _____ en Grecia.
a. estuve
b. he estado
5. Este fin de semana _____ muchas cosas interesantes.
a. hice
b. he hecho

Actividad 3: Uzupełnij zdania odpowiednią formą w czasie P. Perfecto lub Indefinido

1. Mi amigo _____ a Alemania la semana pasada. (ir)
2. Hoy _____ de compras. (ir, yo)
3. _____ en Mallorca muchas veces. (estar, ella)
4. ¿_____ por Italia el año pasado? (viajar, vosotros)
5. Anoche, cuando _____, me _____ a la cara. (hablar; nosotros, mentir; tú)

Actividad 4: Uzupełnij zdania odpowiednią formą w czasie P. Indefinido lub P. Imperfecto

1. Cuando _____ pequeñas _____ muchos libros. (ser/leer, nosotras)
2. Cuando era niña _____ muchos ositos de peluche, pero los _____ hace un año. (tener/vender, ella)
3. Hace cuatro años _____ a Cuba. (ir, nosotros)
4. El sábado _____ hasta tarde. (dormir, ellos)
5. Siempre _____ las competiciones. (perder, yo)

RESPUESTAS

Actividad 1:

1. leo
2. tenemos
3. viven
4. bailar
5. coméis

Actividad 2:

1. a
2. b
3. a
4. b
5. b

Actividad 3:

1. fue
2. he ido
3. Ha estado
4. Viajasteis
5. hablamos, mentiste

Actividad 4:

1. éramos, leíamos
2. tenía, vendió
3. fuimos
4. durmieron
5. perdía

Ilość poprawnych odpowiedzi:

___ / 23

OCENKI:

9-12p. **2**

13-17p. **3**

18-21p. **4**

22-23p. **5**